

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอาหรับในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอรายละเอียดตามลำดับดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินการจัดการเรียนการสอนภาษาอาหรับ ตามหลักสูตรอิสลามศึกษาปี 46 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอเมือง จังหวัดยะลา
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินการจัดการเรียนการสอนภาษาอาหรับในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ตามความเห็นของครูที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การสอนที่แตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาอาหรับในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอาหรับในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

- 1) ประชากรผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง โรงเรียนละ 1 คน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนและรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ได้กลุ่มตัวอย่าง 8 คน ซึ่งจะใช้แบบสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูล

2) ประชากรเป็นครูสอนภาษาอาหรับในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอเมือง จังหวัดยะลา กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซ์และมอร์แกน (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2549 : 51 อ้างในเฉลิมพล และชัน, 2550 : 108) ประชากรของครูสอนภาษาอาหรับ จำนวน 204 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 185 คน

2. เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือการวิจัยที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) รูปแบบของเครื่องมือ

เครื่องมือในการวิจัยที่ใช้ในการเก็บข้อมูล แบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์กับผู้บริหารโรงเรียนคือ ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 8 โรงเรียน ที่เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอาหรับ ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและการประเมินผล พร้อมกับข้อเสนอแนะต่างๆในการแก้ปัญหา

1.2 แบบสอบถาม มีทั้งหมด 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินการจัดการเรียนการสอนภาษาอาหรับในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ทั้ง 4 ด้านคือ

1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน
3. ด้านสื่อการเรียนการสอน
4. ด้านการวัดผลและประเมินผล

ลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert,s Scale มี 5 ระดับด้วยกัน คือ

- 1 หมายถึง สภาพการดำเนินการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง สภาพการดำเนินการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อย

- 3 หมายถึง สภาพการดำเนินการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง
- 4 หมายถึง สภาพการดำเนินการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก
- 5 หมายถึง สภาพการดำเนินการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดที่เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ
 แผนของการปรับปรุงแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอาหรับในโรงเรียนเอกชนสอน
 ศาสนาอิสลาม อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

2) การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วไปที่โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองถึงครู
 ที่สอนภาษาอาหรับ จำนวน 204 ฉบับ ตอบแบบสอบถามและได้รับส่งมา จำนวน 185 คน คิดเป็น
 ร้อยละ 90.07 และขอสัมภาษณ์ผู้บริหารจำนวน 6 คน ตอบรับการสัมภาษณ์จำนวน 5 คน คิดเป็น
 ร้อยละ 83.33 และหัวหน้าวิชาการจำนวน 6 คน ตอบรับจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 100

3) การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.1 แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้มาสรุปประเด็นสำคัญของแต่ละ
 ประเด็นปัญหาตามรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการ
 เรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและการประเมินผล แล้วนำเสนอเชิง
 บรรยายประกอบการอภิปรายผล

3.2 แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นข้อมูล
 เกี่ยวกับเพศ อายุ วุฒิการศึกษาทางศาสนา วุฒิการศึกษาทางสามัญและประสบการณ์ในการทำงาน
 โดยใช้วิเคราะห์หาค่าร้อยละ เพื่อนำมาประกอบการอภิปรายผลในการศึกษาค้นคว้า

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษา
 อาหรับในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอเมือง จังหวัดยะลาแล้วนำข้อมูลไปดำเนินการ
 วิเคราะห์ ดังนี้

2.1 หาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) ของแบบสอบถามสภาพและปัญหาการจัดการเรียน
 การสอนภาษาอาหรับในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอเมือง จังหวัดยะลา เป็นรายด้าน

และหาค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและการประเมินผล

2.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เพื่อวัดการกระจายของข้อมูลตามลักษณะงานแต่ละด้านและโดยภาพรวม

เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอาหรับในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอเมือง จังหวัดยะลาตามเกณฑ์ของเบสต์ (Best) โดยการแบ่งช่วงของค่าตัวกลางเลขคณิตเป็น 5 กลุ่ม ในการแปลความหมายมีดังนี้

1.00-1.49 หมายถึง สภาพการดำเนินการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.50-2.50 หมายถึง สภาพการดำเนินการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อย

2.50-3.50 หมายถึง สภาพการดำเนินการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง

3.50-4.49 หมายถึง สภาพการดำเนินการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก

4.50-5.00 หมายถึง สภาพการดำเนินการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด

2.3 ทดสอบค่า (t-test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาการจัดการเรียนการสอนทั้ง 4 ด้าน โดยเปรียบเทียบด้านเพศ

2.4 ทดสอบค่า (F-test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาการจัดการเรียนการสอนทั้ง 4 ด้าน โดยเปรียบเทียบด้านอายุ การศึกษา ศาสนา การศึกษาสามัญ และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอาหรับในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอเมือง จังหวัดยะลา โดยการวิเคราะห์ด้วยวิธีการสังเคราะห์ความคิดเห็นที่มีความคล้ายคลึงกัน แล้วหาค่าความถี่เพื่อนำมาประกอบการอภิปรายผล

5.1 สรุปผลการวิจัย

สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอาหรับในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอเมือง จังหวัดยะลา สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอาหรับในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

1.1 สภาพการดำเนินการจัดการเรียนการสอนภาษาอาหรับในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา

อิสลาม อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ตามความเห็นของครูสอนภาษาอาหรับ เป็นรายชื่อทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

1.1.1 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ครูสอนภาษาอาหรับเห็นว่า สภาพการดำเนินการเรียนการสอนภาษาอาหรับในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง 5 รายการ และระดับมาก 3 รายการ

1.1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน ครูสอนภาษาอาหรับเห็นว่า สภาพการดำเนินการเรียนการสอนภาษาอาหรับในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก 6 รายการ และปานกลาง 8 รายการ

1.1.3 ด้านสื่อการเรียนการสอน ครูสอนภาษาอาหรับเห็นว่า สภาพการดำเนินการเรียนการสอนภาษาอาหรับในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง 17 รายการ ระดับมาก 1 รายการ และน้อย 1 รายการ

1.1.4 ด้านการวัดผลและการประเมินผล ครูสอนภาษาอาหรับเห็นว่า สภาพการดำเนินการเรียนการสอนภาษาอาหรับในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง 8 รายการ และระดับมาก 11 รายการ

1.2. สภาพการดำเนินการจัดการเรียนการสอนภาษาอาหรับในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ตามความเห็นของผู้บริหารเป็นรายชื่อทั้ง 5 ด้านดังนี้

1.2.1 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ โรงเรียนส่วนใหญ่ นำหลักสูตรอิสลามศึกษา 2546 มาเป็นแนวทางในจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ผู้อำนวยการส่วนใหญ่มีความเข้าใจและครูก็มีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรของสถานศึกษา มีการวิเคราะห์ร่วมกันเพื่อนำหลักสูตรไปใช้ แต่ผู้อำนวยการบางท่านยังมีความคิดเห็นว่าครูสอนภาษาอาหรับบางท่านยังขาดการปฏิบัติตรงตามหลักสูตร เช่น พูดภาษาอาหรับไม่คล่อง ไม่ชัดเจน และไม่ได้จบการศึกษาด้านภาษาอาหรับโดยตรง จำเป็นที่จะต้องมีการอบรมด้านภาษาอาหรับและส่งเสริมการศึกษาเฉพาะภาษาอาหรับ

1.2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมแล้วมีความสอดคล้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา 2546 ที่สถานศึกษากำหนด ผู้อำนวยการส่วนใหญ่ยังมีความคิดเห็นว่าครู

ไม่ได้ทำแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้อำนวยการบางท่านยังยอมรับว่าไม่มีเวลาที่จะติดตามและนิเทศผู้สอน ผู้อำนวยการบางท่านยังมีความคิดเห็นว่าควรที่จะต้องมีการปรับปรุงเนื้อหาสาระที่ยาก เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพนักเรียน เพราะสภาพนักเรียนในปัจจุบันพื้นฐานด้านภาษาอ่อนมาก

1.2.3 ด้านสื่อการเรียนการสอน ทางโรงเรียนไม่มีสื่อการเรียนการสอนนอกจากรายงานเรียนเท่านั้น แต่ผู้บริหารยังมีความคิดเห็นว่า สื่อภาษาอาหรับหาซื้อได้ยาก แต่บางครั้งจะมีก็เพียงตลับเทปหรือซีดีที่ได้มาจากต่างประเทศ ครูบางคนจะร่วมมือกับนักเรียนในการผลิตสื่อเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรให้มากที่สุด

1.2.4 ด้านการวัดผลและประเมินผล ผู้อำนวยการส่วนใหญ่โรงเรียนได้ให้ความเห็นว่าโรงเรียนมีการวัดผลและประเมินผลเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรโดยมีการประชุมชี้แจงและจัดอบรมร่วมกับผู้สอนแนะนำให้มีการกำหนดแนวทางเดียวกัน โรงเรียนได้มอบหมายให้ฝ่ายวัดผลและประเมินผลรับผิดชอบ โดยตรงในการติดตามและจุดมุ่งหมายของการวัดผล ก็คือเพื่อวัดระดับความรู้ของนักเรียนความเข้าใจของนักเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่มีการวัดผลและประเมินผลโดยใช้เครื่องมือที่โรงเรียนกำหนด

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินการจัดการเรียนการสอนภาษาอาหรับในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ของครูผู้สอนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์การสอนต่างกัน

2.1 สภาพการดำเนินการเรียนการสอนภาษาอาหรับในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามตามทัศนคติของครูที่มีเพศต่างกัน โดยภาพรวมมีทัศนคติไม่แตกต่างกัน

2.2 สภาพการดำเนินการเรียนการสอนภาษาอาหรับในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามตามทัศนคติของครูที่มีอายุต่างกัน โดยภาพรวมมีทัศนคติไม่แตกต่างกัน

2.3 สภาพการดำเนินการเรียนการสอนภาษาอาหรับในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามตามทัศนคติของครูที่มีระดับการศึกษาสูงสุดที่แตกต่างกัน โดยภาพรวมมีทัศนคติไม่แตกต่างกัน

2.4 สภาพการดำเนินการเรียนการสอนภาษาอาหรับในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามตามทัศนคติของครูที่มีระดับการศึกษาสามัญ โดยภาพรวมมีทัศนคติแตกต่างกัน

2.5 สภาพการดำเนินการเรียนการสอนภาษาอาหรับในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามตามทัศนคติของครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน โดยภาพรวมมีทัศนคติไม่แตกต่างกัน

3. ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขการจัด

การเรียนการสอนภาษาอาหรับในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ตามความเห็นของครู ทั้ง 4 ด้านที่เกี่ยวกับ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล มีดังนี้เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ปรากฏผลดังนี้

3.1 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ จากการวิจัยพบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ การไม่เข้าใจในเนื้อหาสาระของหลักสูตรของครูสอนภาษาอาหรับ ขาดการอบรมและการนิเทศของผู้เกี่ยวข้อง รองลงมา คือ ด้านความรู้ของผู้สอนที่จบการศึกษาสาขาวิชาเอกอื่นๆ มีปัญหาการสอนมากกว่าครูที่จบสาขาวิชาภาษาอังกฤษ

ส่วนแนวทางแก้ไขที่พบมากที่สุดคือจัดการอบรมสร้างความเข้าใจให้กับครูผู้สอนในด้านหลักสูตรอิสลามศึกษา 2546 ให้มากที่สุด รองลงมาคือ สรรหาครูที่จบการศึกษาด้านภาษาอาหรับ โดยเฉพาะหรือจัดการอบรมเกี่ยวกับการสอนภาษาอาหรับแก่ครูผู้สอนภาษาอาหรับ

3.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน จากการวิจัยพบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุดคือปัญหาเกี่ยวกับเวลาเรียน การแบ่งเวลาเรียนในแต่ละคาบมีน้อย โดยมีการจัดตารางเรียนไม่ตามไปในด้านการเน้นด้านภาษาอาหรับ โดยส่วนใหญ่จะบูรณาการด้านการเรียนการสอนแบบให้ทุกวิชาการสอนให้ได้เท่าๆกัน ในขณะที่เดียวกันสภาพปัญหาของเด็กอ่อนมาก โดยเฉพาะพื้นฐานของนักเรียนรวมทั้งมีความรู้ต่าต่างกันทำให้มีปัญหาในการสอนของครูในการรับรู้ของนักเรียน

ส่วนแนวทางแก้ไขที่พบมากที่สุดคือ ควรที่จะต้องเพิ่มคาบเวลาเรียนและครูต้องมีแผนจัดการเรียนรู้โดยครูเองต้องเทคนิคในการสอนและวิธีการที่หลากหลาย ปรับพื้นฐานในการเรียนการสอนใหม่เพื่อให้เด็กได้มีพื้นฐานที่ไม่แตกต่างกันมากนัก

3.3 ด้านสื่อการเรียนการสอน จากการวิจัยพบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ โรงเรียนไม่มีสื่อการเรียนการสอน โดยครูจะทำการสอนตามแบบเดิม โดยการอธิบายและให้นักเรียนอ่าน ขาดทักษะในการที่จะผลิตสื่อและสื่อภาษาอาหรับไม่มีและหาซื้อได้ยาก

ส่วนแนวทางการแก้ไขที่พบมากที่สุดคือ จัดหาและผลิตสื่อโรงเรียน ควรตั้งผู้รับผิดชอบในการจัดหาสื่อหรือส่งเสริมให้นักเรียนผลิตสื่อ โดยผู้รับผิดชอบต้องเพิ่มงบประมาณในการจัดทำสื่อการเรียนการสอนให้มากขึ้น

3.4 ด้านการวัดผลและประเมินผล จากการวิจัยพบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุดคือการวัดผลและประเมินผลแบบเดิมๆ โดยไม่มีการประเมินตามความจริงและไม่มีการสรุปแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้น ไม่เกณฑ์ที่แน่นอน

ส่วนแนวทางการแก้ไขปัญหาที่พบมากที่สุดคือ สมควรที่จะต้องมีการ

ประเมินตามสภาพความเป็นจริง โดยจะต้องเน้นการปฏิบัติจริง จัดรูปแบบและเวลาการประเมินให้ชัดเจนและชี้แจงให้นักเรียนและผู้ปกครองรับทราบเสมอ

5.2 การอภิปรายผล

จากผลการวิจัย สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอาหรับในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการวัดผลและการประเมินผล การจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านการวัดผลและการประเมินผลมีประเด็นและที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. ระดับสภาพการดำเนินการจัดการเรียนการสอนภาษาอาหรับในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ตามความเห็นของครูภาษาอาหรับพบว่าในภาพรวม และรายด้านมีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของอับดุลรอแม การ์อูมา (2542) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ปัญหาการสอนภาษาอังกฤษของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดปัตตานี พบว่า ความเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาการสอนใน 4 ด้าน มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ปัญหาการสอนภาษาอังกฤษโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของเฉลิมพล และชัน (2550) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เขตภาคกลาง ตามความเห็นของครูพบว่าในภาพรวมและรายด้านมีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ครูสอนภาษาอาหรับยังขาดความรู้ ความเข้าใจในด้านหลักการสอนเช่น ครูไม่ทำแผนการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนไม่ได้จบการศึกษาทางด้านภาษาอาหรับ จึงทำให้สภาพการดำเนินการเรียนการสอนภาษาอาหรับอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นครูทุกคนที่สอนภาษาอาหรับได้แสดงความคิดเห็นว่า ควรมีการจัดอบรม การประชุมสัมมนา ศึกษา คูงาน ซึ่งสอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของผู้บริหารส่วนหนึ่งว่า ครูสอนภาษาอาหรับบางท่านยังติดอยู่กับภาพลักษณ์ของการสอนแบบเก่าๆ ไม่มีการพัฒนา และเอาวิธีการสอนแบบใหม่ๆ เข้ามาใช้ เช่นในเรื่องของเทคโนโลยีที่สามารถปรับใช้กับการเรียนการสอนภาษาอาหรับได้

2. ผลการเปรียบเทียบ สภาพการดำเนินการจัดการเรียนการสอนภาษาอาหรับในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ของครูเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การสอน มีทัศนะไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ครูสอนภาษาอาหรับส่วนใหญ่ที่ได้ตอบแบบสอบถามจบการศึกษาในระดับปริญญาจากประเทศตะวันออกกลางไม่ใช่ด้านภาษาอาหรับโดยเฉพาะ

ไม่มีสื่อการเรียนการสอนและในขณะเดียวกันยังสอนแบบเดิมๆ คือ ครูสอนภาษาอาหรับยังสอนแบบบรรยายและอธิบายถือเป็นวิธีการสอนที่มีความสะดวกและง่ายและไม่มีการติดตามของผู้บริหารและผู้นิเทศการสอน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เฉลิมพล และชัน (2550 : 118-119) ที่ได้ศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการเรียนการสอนอิสลามศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เขตภาคกลาง พบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินการเรียนการสอนอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของครูอิสลามศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีทรรษะไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะครูอิสลามศึกษายังมีรูปแบบการเรียนการสอนแบบเดิมๆ รวมทั้งได้รับการปลูกฝังรูปแบบวิธีการสอนและถ่ายทอดมาในลักษณะที่คล้ายคลึงกันคือ เช่นสอนแบบบรรยายและอธิบายในหนังสือ ซึ่งเป็นวิธีที่สะดวกและง่ายสำหรับครูมากกว่า และอีกส่วนหนึ่งครูมีภาระหน้าที่เพิ่มขึ้นจึงไม่ค่อยมีการคิดวิธีการหรือรูปแบบใหม่ๆเพื่อนำมาใช้ในการเรียนการสอนเท่าที่ควร ดังนั้นสภาพการดำเนินการจัดการเรียนการสอนจึงไม่มีความแตกต่างกัน

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขการจัดการเรียนการสอนภาษาอาหรับในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอเมือง จังหวัดยะลาตามความเห็นของครูสอนภาษาอาหรับ

ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุดคือโรงเรียนจะมีการปรับปรุงหลักสูตรบ่อยและไม่แน่นอน ไม่ต่อเนื่องและการไม่มีส่วนร่วมของผู้บริหารในการปรับปรุงหลักสูตร และไม่มีการนิเทศของผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังที่ นาวาลย์ ปานากาเซ็ง (2544) และนุกูล ชูบุญ (2539) ได้เสนอความเห็นสอดคล้องกันว่า หลักสูตรที่ดัดนั้นจะต้องเป็นหลักสูตรที่มีความเหมาะสมกับสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของท้องถิ่น มีการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสังคม สามารถปรับเข้ากับความต้องการของท้องถิ่น ได้และที่สำคัญจะต้องสามารถสร้างคนให้เป็นคนที่มีคุณภาพและสุวิทย์ นิลราช (2547 :111) กล่าวว่า หลักสูตรเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดและเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา เพราะหลักสูตรเปรียบเสมือนเครื่องชี้แนวทางว่า ควรจะดำเนินการจัดการศึกษาไปในทางใด ดังนั้นการจัดหลักสูตรเป็นการจัดการเรียนการสอนที่มีความสำคัญที่ดั่งเกณฑ์ในการจัดหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้สอนดำเนินการจัดการเรียนการสอนไปสู่การสอนที่ง่ายขึ้นและสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตรที่ได้วางไว้

ด้านการจัดการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ การจัดการสอนใช้เวลาน้อยที่สำหรับทำความเข้าใจในบทเรียนและในคาบเวลาเรียนแบ่งมากเกินไป ผลของการวิจัยที่เป็น เช่นนี้ก็เพราะว่าในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีการจัดการเรียนการสอนที่ควบคู่ทั้งด้านการสอนวิชาศาสนาและวิชาสามัญ จึงจำเป็นต้องลดเวลาเรียนในแต่ละคาบและจะต้องเพิ่มคาบเรียนในการเรียนสอนให้มากขึ้น จึงมีปัญหากในการที่จะทำความเข้าใจและดำเนินการ

เรียนการสอนให้บรรลุตามเป้าหมายที่ได้กำหนดในแผนการเรียนของหลักสูตรอิสลามศึกษา 2546 ในการแก้ปัญหาดังกล่าวผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้แนวทางว่า จะต้องเพิ่มเวลาเรียนของภาษาอาหรับ ให้มากขึ้นและจัดกิจกรรมนอกเวลาเรียนให้มากกว่าเดิม

ด้านสื่อการเรียนการสอน ผลของการวิจัยพบว่า ด้านการเรียนการสอนภาษาอาหรับ ไม่มีสื่อการสอน หาซื้อได้ยาก ถ้าจำเป็นต้องใช้ก็ต้องสั่งซื้อจากต่างประเทศ ผู้บริหารเองก็ไม่ได้จัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอนและครูสอนภาษาอาหรับเองไม่มีแนวคิดความหลากหลายในการที่จัดผลิตสื่อเอง โดยไม่มีเวลาที่จะดำเนินการดังกล่าว สอดคล้องกับอัลดุรอแม (2542 :72) ที่ได้วิจัยในเรื่อง ปัญหาการสอนภาษาอังกฤษครูโรงเรียนประถมปีที่ 1 ในจังหวัดปัตตานีว่า โรงเรียนประถมศึกษาจำนวนมากขาดงบประมาณในการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอนและเฉลิมพล และชัน (2550:120) ได้ทำการวิจัยพบว่า สื่อมีน้อยไม่หลากหลายขาดความทันสมัย ครูอิสลามศึกษายังไม่เข้าใจมากพอเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน กล่าวคือ ครูอิสลามศึกษา รู้จักประเภทสื่อที่จะนำมาใช้อย่างจำกัด การไม่มีการพัฒนาของครูสอนภาษาอาหรับในการจัดทำสื่อเพื่อนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน และสำหรับแนวทางการแก้ไขผู้ตอบแบบสอบถามให้แนวทางไว้ว่า อยากให้ทางโรงเรียนให้ความสะดวกในเรื่องของการเบิกเงินในการจัดซื้อสื่อ ควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอกับความต้องการในการดำเนินการในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้เด็กเรียนเกิดการพัฒนาและเข้าใจมากขึ้น

ด้านการวัดผลและการประเมินผล ผลการวิจัยพบว่า การวัดผลและการประเมินผลครูผู้สอนภาษาอาหรับใช้แบบเก่า คือ การไม่มีที่จะบอกถึงตัวบ่งชี้ในความจริงของนักเรียน ได้ครูสอนภาษาอาหรับไม่มีแนวคิดที่จะมีการประเมินแบบใหม่ ส่วนมากจะใช้แบบทดสอบในกระดาษข้อสอบหรือการอธิบายหน้าชั้นเรียนเท่านั้นในการวัดผลและประเมินผลครูที่สอนภาษาอาหรับส่วนใหญ่จะใช้วิธีการแบบง่ายๆและเพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างง่ายๆ รวดเร็ว ในขณะที่ตัวแบบหรือเครื่องมือการวัดไม่มีการตรวจสอบโดยผู้ที่เกี่ยวข้อง ทางที่ดีที่สุด คือ ครูจึงควรทราบถึงลักษณะแบบทดสอบที่ดี จึงจะสามารถสร้างข้อสอบและให้ประโยชน์จากการสอบได้เต็มที่ (สุธีรา สุริยวงศ์, 2550) ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้เสนอว่า ควรใช้วิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพความเป็นจริง โดยใช้วิธีการสังเกตให้มากที่สุด รองลงมาวิธีการสอบถาม และการสัมภาษณ์ครูสอนภาษาอาหรับในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามทุกคนควรมีการช่วยเหลือผู้เรียนที่ไม่เข้าใจเนื้อหาภาษาอาหรับ โดยใช้การสอนซ่อมเสริม(เกษตรชัย และหิมและเพื่อน,2547:179).

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัย

จากผลการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอาหรับในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ผู้วิจัยได้พบว่าปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอาหรับยังมีปัญหาอยู่ในทุกด้าน คือ ทางด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านการวัดผลและการประเมินผล โดยปัญหาทุกด้านที่ได้ศึกษามายังปรากฏมาบ้างน้อยบ้าง แต่ในขณะเดียวกันยังไม่ได้รับการแก้ไขจากปัญหาเป็นรูปธรรมและจริงจัง ดังนั้นปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นสามารถนำไปปฏิบัติใช้ได้ดังนี้คือ

1. ครูสอนภาษาอาหรับในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจำนวนมาก ที่ไม่ได้จบการศึกษาทางด้านภาษาอาหรับโดยตรง ดังนั้นควรที่จะต้องมีจัดอบรมหรือศึกษาทางด้านภาษาอาหรับเพิ่มเติม
2. ครูสอนภาษาอาหรับในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจำนวนมาก ไม่วุฒิการศึกษาทางด้านการสอน ผู้บริหารควรให้ความสำคัญโดยจัดให้มีการศึกษาทางวิชาชีพ
3. ครูสอนภาษาอาหรับในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ไม่มีแผนการเรียนรู้ในการสอน ดังนั้นผู้บริหารควรให้ความสำคัญและติดตามเพื่อให้ครูมีแผนการเรียนรู้ในการสอนภาษาอาหรับ
4. ควรให้จัดเวลาตารางเรียนให้กับการเรียนการสอนภาษาอาหรับให้เพิ่มขึ้น
5. ผู้บริหารควรจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอนหรืออุดหนุนในการจัดทำสื่อการเรียนการสอน

ดังนั้นผู้วิจัยมีความเห็นว่า ควรจะมีการสร้างเครือข่ายของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียน เพราะปัญหาในทุกด้านจะเป็นด้านจะเป็นปัญหาคล้ายคลึงกันควรที่จะต้องร่วมมือกันแก้ไขปัญหาแสดงจุดยืนเดียวกัน เพื่อให้ผลประโยชน์ทั้งหมดไปสู่ผู้เรียนในจำนวน 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านการวัดผลและประเมินผล

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่องเดียวกันนี้ในพื้นที่เขตอื่นๆ แล้วนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบ เพื่อใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนของครูสอนภาษาอาหรับ
2. ควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่องสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษามลายู
3. ควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่องความต้องการและความพึงพอใจของครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามต่อผู้บริหารสถานศึกษา
4. ควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่องปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม.

Prince of Songkla University
Pattani Campus